

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Agri 9

ΟΙΚΟ-ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Περιγραφή

Ο δείκτης περιγράφει την εξέλιξη της χρήσης λιπασμάτων (N , P_2O_5 , K_2O) και φυτοφαρμάκων - εντομοκτόνων σε συνδυασμό με τη συνολική γεωργική έκταση στο Νομό Θεσσαλονίκης. Η συνολική ποσότητα λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων - εντομοκτόνων προέκυψε μετά από αναγωγή των στοιχείων σε εθνικό επίπεδο.

Σημασία του δείκτη

Ο δείκτης Agri 9 «Οικο-αποδοτικότητα γεωργικού τομέα» παρέχει πολύτιμη πληροφορία σχετικά με την επιβάρυνση του περιβάλλοντος από τις εφαρμοζόμενες γεωργικές πρακτικές. Είναι τεκμηριωμένο ότι η κατανάλωση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων - εντομοκτόνων συμπεριλαμβάνονται μεταξύ των σημαντικότερων αιτιών περιβαλλοντικής ρύπανσης. Η αλόγιστη χρήση αυτών των ουσιών προκαλεί ρύπανση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων, έχει αρνητικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα και τη σταθερότητα των οικοσυστημάτων, καθώς και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων.

Μεθοδολογία υπολογισμού

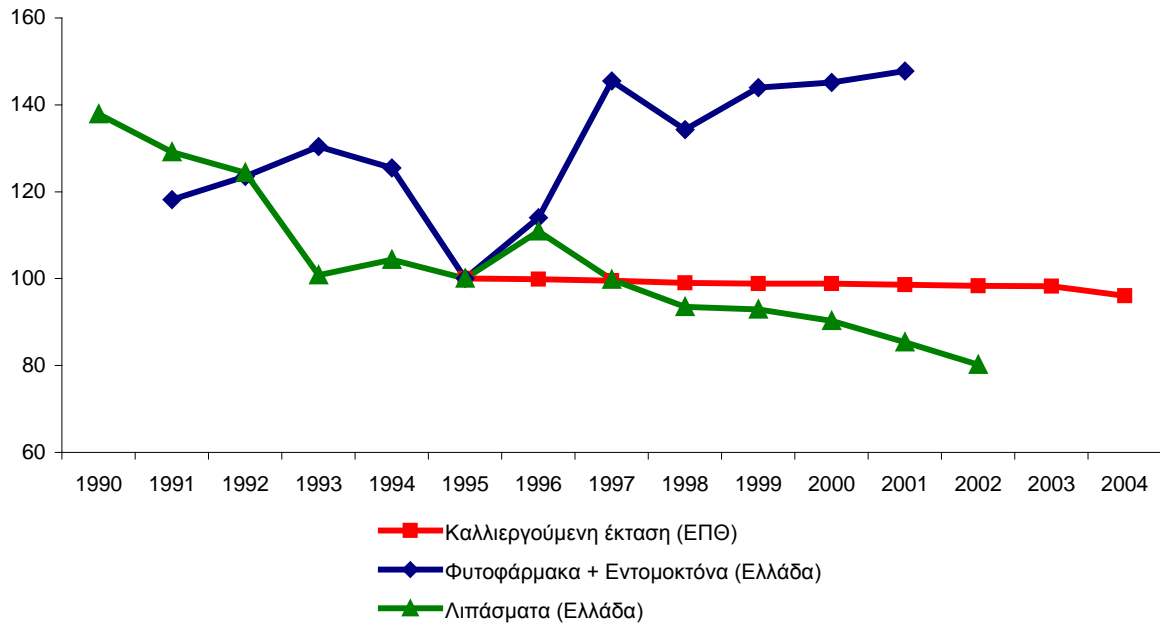
Η συνολική κατανάλωση λιπασμάτων (N , P_2O_5 , K_2O) και φυτοφαρμάκων - εντομοκτόνων που καταναλώνεται ετησίως στο Νομό Θεσσαλονίκης προέκυψε μετά από αναγωγή των στοιχείων σε εθνικό επίπεδο (βλέπε Agri 1 και Agri 2). Η συνολική γεωργική έκταση στο Νομό Θεσσαλονίκης συμπεριλαμβάνει τις αρδευόμενες εκτάσεις και τις αγραναπαύσεις. Ως έτος αναφοράς ορίστηκε το 1995, που είναι το πρώτο έτος για το οποίο υπήρξαν διαθέσιμα στοιχεία και για τις 3 μεταβλητές.

Πορεία του δείκτη

Η συνολική γεωργική έκταση στο Νομό Θεσσαλονίκης μειώνεται σταδιακά με πολύ αργό ρυθμό (Εικόνα 1). Κατά τη διάρκεια μίας δεκαετίας (1995-2004) η μείωση αυτή ανήλθε μόλις στο 4%, δηλαδή περίπου 0,4% ετησίως. Κύρια αιτία θεωρείται η οικοπεδοποίηση και η ανέγερση κατοικιών σε αγροτικές εκτάσεις. Η κατανάλωση λιπασμάτων μειώθηκε με σαφώς ταχύτερο ρυθμό την περίοδο 1990-2002 (περίπου 40% μείωση ή σχεδόν 3% ετησίως). Το γεγονός αυτό θεωρείται ιδιαίτερα ικανοποιητικό και προσεγγίζει τους στόχους που έχουν τεθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θεωρείται ότι θα πρέπει να συνεχιστεί η παρατηρούμενη τάση ανεξαρτητοποίησης της γεωργίας από την αλόγιστη και υπερβολική χρήση λιπασμάτων που παρατηρούνταν κυρίως τα πρώτα έτη της χρονοσειράς.

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Εικόνα 1: Οικο-αποδοτικότητα γεωργικού τομέα στο Νομό Θεσσαλονίκης

Αντίθετα, η κατανάλωση φυτοφαρμάκων - εντομοκτόνων αυξήθηκε σημαντικά, ιδίως μετά το έτος 1995. Οι όποιες προσπάθειες για μείωση της χρήσης των ουσιών αυτών απέβησαν επομένως άκαρπες. Απαιτείται επαναπροσδιορισμός της στρατηγικής που ακολουθείται για να επιτευχθεί η μείωση της χρήσης των φυτοφαρμάκων - εντομοκτόνων, με κύρια σημεία την αναγνώριση και τον περιορισμό των αιτιών που προκάλεσαν την αύξηση της χρήσης τους, την έγκυρη ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων και των πολιτών καθώς και, την επιμόρφωση και εκπαίδευση των αγροτών με απώτερο σκοπό να γίνουν αντιληπτά τα ολέθρια αποτελέσματα που έχει η αλόγιστη χρήση των ουσιών αυτών στο περιβάλλον και το σύνολο των έμβιων όντων. Η αποκατάσταση όμως ήδη επιβαρυσμένων οικοσυστημάτων δεν είναι άμεση ή έστω μεσοπρόθεσμη, αλλά συνήθως απαιτεί την πάροδο πολλών ετών. Η υπερβολική χρήση των φυτοφαρμάκων - εντομοκτόνων, πέραν των συνεπειών προς το περιβάλλον, έχει επίσης αρνητικές επιπτώσεις και στην ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων, πλήττοντας άμεσα την υγεία του καταναλωτή και ιδίως των παιδιών. Για τους λόγους αυτούς οι προσπάθειες για μείωση της κατανάλωσης των ουσιών αυτών θα πρέπει να εντατικοποιηθούν.